

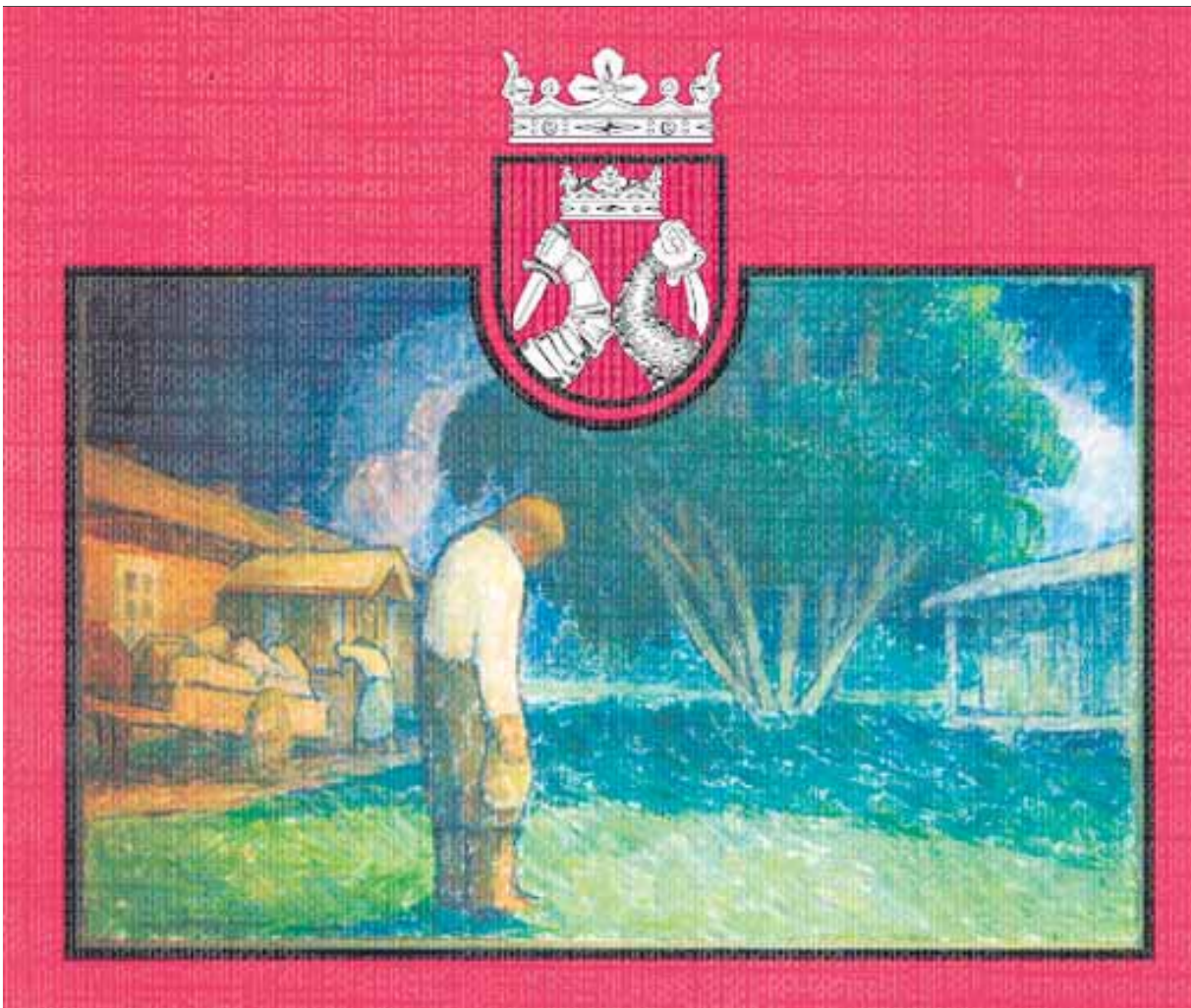
Vpl. Pyhäjärvi

Keskiviikko 21. joulukuuta 2016

Pyhäjärveläisyyden vaalija – Karjalan puolustaja

N:o 12 61. vuosikerta

Venäjänkielinen kirja antaa tietoa Pyhäjärven elämästä



Toivo Vattusen maalaus Ikävä kotiin kertoo monen karjalaisen tunteja. SIVU 2.

Siirtoväen leposijaa Keuruulla



Keuruun uutta hautausmaata, jonka kuvassa näkyvän kiviaidan läheisyydessä on sijainnut Siirtoväen hautojen alue. Se on nyttemmin haudattu kokonaan uudelleen. Alue on hautausmaan nykyisen siunauskappelin läheisyydessä. Kuva: Kaarina Pärssinen. SIVU 5.



Puuropadat ovat taas porisseet

Pikkujouluja on pidetty ja monet puuropadat ovat porisseet eri paikkakunnilla. Vpl Pyhäjärvi-seuran ja Kurkijoki-seuran yhteistä pikkujoulua vietettiin Karjalatalolla. Kuvassa emännät puuronkeitossa Karjala-talon opetuskeittiössä. Karjalatalon keittiömestari kertoo puuronryönin historiaa.

SIVU 7



Vpl. Pyhäjärvi-lehti toivottaa kaikille yhteistyökumppaneille, lukijoille ja aineistoja lehteen toimittaneille rauhaisaa joulua ja hyvää vuotta 2017!

21. joulukuuta 2016



Pyhäjärven hiekkaa

Seurakuntapapin työstä tärkeä osa on olla mukana ihmisten iloissa ja suruissa; ristiäisissä, häissä ja hautajaisissa. Toimituspappia valittaessa tuttuus on tärkeä valintakriteeri. Vähintäänkin mutkan kautta siunauspappi halutaan tuntea. Olen kahden vuoden ajan toiminut Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallituksen varajäsenenä, ja varmaankin paljolti tämän luottamustoimen vuoksi minua on toivottu papiksi monen Pyhäjärveltä kotoisin olevan vainajan siunaukseen. Useimmissa tapauksissa vainaja ei ole ollut minulle tuttu, kuten eivät omaisetkaan. Yhteiset juuret ovat kuitenkin tuoneet tarvittavan tunteen tuttuudesta. Kovin mielelläni olen nämä tehtävät vastaanottanut.

Yhteisillä juurilla on tärkeä merkitys luottamuksen rakentajina. Ajatusmalli kulkee siihen suuntaan, että jotain samaa meissä täytyy olla, kun vanhempamme tai isovanhempamme ovat samalta kylältä lähtöisin, jakaneet kodin ja kotiseudun menettämisen surun ja evakkoelämän haasteet. Tässä ajattelussa on vinha perä. Siunauskappelissa huomasin kerran pienen pussukan santaa. Pussin päällä luki "Pyhäjärven hiekka". Suntio kertoi, että toisinaan pyhäjärveläisten vainajien arkun päälle piirretään risti Pyhäjärveltä tuodulla hiekalla. Tämä tuntui minusta hyvin liikuttavalta. Samanlaiselta kuin meidän perheen tapa kastaa lapset Sastamalan Ylistenjärven vedellä. Pyhäjärven hiekka symboloi toivetta päästä kotimaan multiin.

Karjalan kunnalla -laulu soi monen karjalaisen hautajaisissa. Laulu soveltuu mielestäni erinomaisesti karjalaisen vainajan siunaustilaisuuteen. Vaikka laulun sanat eivät suoranaisesti hengelliset olekaan, soi laulussa selvästi taivaaskaipuu. Me emme tiedä minkälaista taivaassa kerran tulee olemaan, ja siksi jokainen rakentaa itse oman kuvansa taivaasta. On luonnollista, että karjalaisen taivaskuvassa siintävät oman kotiseudun kevätkeisäiset maisemat.

Tätä seuraavaa minun ei varmasti olisi hyvä kertoa Pyhäjärvi-lehdessä, mutta kun totuudessakin pitää pysyä... En ole nimittäin koskaan käynyt Vpl. Pyhäjärvellä. Itse asiassa en ole käynyt koko Venäjällä, enkä myöskään Virossa. Mitään erityistä syytä näihin sivistyksen aukkoihin ei ole, minua ei vaan ole matkustaminen ikinä innostanut. Niinpä ensi kesälle suunnitelmassa oleva Pyhäjärvi-juhlamatka Vpl. Pyhäjärvelle tulee varmasti olemaan minulle jännittävämpi kuin useimmille muille. Odotan mielenkiinnolla, mitä tunteita ja ajatuksia paikka minussa herättää. Aistinko siellä jotenkin omat juureni. Tuntuuko siellä jollakin tavalla tutulta? Onko Pyhäjärvellä todellakin kesä kuumempi ja järvet siintävämpiä kuin täällä kotona Sastamalassa? Onko siellä paljon hienoja hiekkarantoja, niin kuin olen kuullut?

Toivon sillä matkallani oppivani enemmän omista juuristani; suvustani ja jopa itsestäni. Mietin myös, voisinkohan tuoda sieltä mukanaani vähän Pyhäjärven hiekkaa - siunaushiekaksi.

Toivotan kaikille Pyhäjärvi-lehden lukijoille siunattua Vapahtajan syntymäjuhlaa ja Uutta vuotta 2017!

TARJA KOPALAINEN,
seurakuntapastori
Vpl. Pyhäjärvi-
Säätiön hallituksen
varajäsen



Pietarissa on ilmestynyt Pyhäjärvi-kirja

Viime lokakuussa ilmestyi Venäjällä Vpl. Pyhäjärven pitäjistä kertova 316-sivuinen Pyhäjärvi -kirja. Teoksen tekijänä **Dimitri Orehov**. Hän on tullut tutuksi pyhäjärveläisille meidän monien kotiseutumatkien ja juhlien tulkkinä Pyhäjärvellä. Hän kirjoitti toisen yliopistomiehen, **Viktor Stepakovin** kanssa vuonna 1992 teoksen "Parratimarsi Suomeen" talvisota venäläisten silmin, joka oli todellinen myyntimenestys Suomessa.

Orehov on koonnut Pyhäjärvi kirjan suomalaisten Pyhäjärveä koskevista teoksista. **Impi Wiikan** VPL Pyhäjärvi, kaikista Pyhäjärven kotiseutukirjoista, netissä taltioiduista Pyhäjärvi-lehdistä sekä haastatelmistaan pyhäjärveläisiä henkilöistä.

Erittäin koskettava ja kunnioittava haastattelu Orehovilla on hänen noitermaalaisesta ystävästään **Heikki Karttusesta**. Orehov oli useilla Heikin ja venäläisten veteraanien kanssa järjestetyissä yhteisissä juhlissa tulkkinä.

Teoksessa on käsitelty Pyhäjärven 44 kylää ja asutustaajamaa. Kaikista näistä kylistä on löytynyt hyvää tietoa ja valokuvia.

Lisäksi hän on haastatellut nykyisin kylissä asuvia venäläisiä. Monet on siirretty useaan eri otteeseen ja hyvinkin kaukaa Venäjältä.

Orehov haastatteli 4.9.2015 nykyisin Pyhäjärven Pattoisissa asuvaa **Nina Pavlona Lutskinnaa**. Hän on syntynyt 22.5.1939. Nina oli vanhempiensa kanssa siirretty 1945 Vladimirin alueelta (Moskovan piiristä) Vernitsalle. Nina kävi Vernitsan alakoulua kaksi vuotta ja pieni kun oli, niin hän ei oikein muistanut, kuinka paljon koulussa oli lapsia.

Koulun lähellä oli noin 10-15 taloa, joissa asui eri paikoista Venäjältä muuttaneita. Ninan perhe siirrettiin 1947 Lahnavalkamaan, ja nykyisin Nina asuu Pattoisissa, jossa hän asuu suomalaisten rakentamassa talossa ja pihassa on laaja kasvimaata.

Tänä päivänä Vernitsalla ei ole ainoatakaan entistä taloa ja Sortanlahden talot venäläiset tuhosivat talvisodassa perusteellisesti.

Dimitri Orehov on perheeni tuttu jo liki 30 vuoden ajalta. Hän on toiminut tulkkinäni, kun olen Venäjällä haastatellut Pyhäjärvi-lehden Käkisalmen kaupunginjohtajaa, nykyisen Pyhäjärven hallinnon virkamiehiä, tai kun vein hu-



Kirjan kannessa on Toivo Vattusen maalaus Ikävä kotiin.

maanitaarista apua Käkisalmen lastenkotiin.

Orehov kuului aikoinaan Pietarissa toimivaan Karelia-ryhmään, joka kritisoi Karjalan valtaamista Suomelta.

On todella hyvä asia, että Orehov esittelee entisen kotiseutumme venäläisille. Pyhäjärvi oli vauras itsenäisen maatalouspitäjä eri kyllineen ja keskeisenä kaunis Pyhäjärvi. Pitäjä poikkesi todella erilaisena 1939-luvun venäläiskylästä.

Ja olen myös iloinen, että Orehov valitsi teoksen kansikuvaksi Vernitsalla syntyneen taiteilija **Toivo Vattusen** taulun "Jäähvyäiset kodille". Teos kuvaa koskettavasti kaikkien meidän karjalaisten surua oman kodin menettämisestä.

Muitakin pitäjäkirjoja on käännetty venäjäksi

Sakkolan pitäjäjuhlissa v. 2001 **Dimitri Shitov** esit-

teli venäjäksi kirjoitetun teoksen *Raudun, Sakkolan ja Metsäpirtin pitäjistä suomalaisten aikana*. Shitov kuului aikoinaan myös Pietarin Karelia-ryhmään.

Osallistuin v. 2002 **Erkki Pärssisen** kanssa Säätiömme edustajina Metsäpirtin lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkin uudelleen vihkimiseen. Metsäpirtin kunnanjohtaja **Albina Martjanova** yllätti juhlayleisön. Hän piti tervehdyspuheensa suomeksi.

Hän oli Sakkolan juhlissa ostanut Shitovilta 20 kpl Rautu-Sakkola-Metsäpirttikirjoja. Hän kertoi puheessaan, "kaksi kirjaa vein Metsäpirtin lainakirjastoon ja loput kirjat hän jakoi koulujen historian opettajille käsiteltäviksi oppitunneilla.

Martjanova totesi, on tärkeää, että saamme suomalaisilta oikeaa tietoa näiden alueiden historiasta ja menneisyydestä".



Dimitri Orehov (s. 1952) on koulutukseltaan filosofian kandidaatti ja työskentelee Venäjän taideakatemiassa informatiikan ja automatiikan tutkijana.

SALME RINTALA

Vammalan karjalaseuralaiset viettivät puurojuhlaa

Sunnuntaina 11.12.2016 vietettiin Vehmaan tilalla Vammalan Karjalaseuran perinteistä puurojuhlaa joulun hämärtyessä.

Tilaisuuden aloitti seuran puheenjohtaja kansanedustaja **Pertti Hakasen** pitämä tervetulo puhe, jossa hän toivotti väen lämpimästi tervetulleeksi.

Seuran sihteeri **Maileena Hyytin** pitämässä puoropuheessa annettiin ohjetta joulun edun hyörintään: "Ystävä hyvä, relaa jo vähän, pysähdy vaikka hetkeksi tähän. Joulun turha on hössöttää suotta, sitähän ehtii pitkin vuotta. Teetpä sinä sitten sitä tätä, joulun aika ei tulematta jätä. Unohda siis turhat kiireet ja juoksut, istahda nauttimaan tunnelmat, tuoksut. Joulun voit nähdä sen, hetken kauniin sinisen, silloin voit kuulla laulun tuulen, jossa on sävel rakkauden suuren."

Näin päästiin nauttimaan Vehmaan tilan isäntävään **Mari Huovila-Virtasen** ja **Tero Virtasen** tarjoilemasta herkullisesta riisipuurosta ja luumu-rusinakiisselistä. Syömisestä jälkeen olikin vuorossa yhteislaulua **Juhani Orpanan** johdolla ja **Seija Hakanen** lauloi yksin kauniin Kassu Halosen säveltämän ja Vexi Salmen sanoittaman Lapsuusjoulut kappaleen sekä **Marja-Leena Tihveräin-Orpana** lausui runon.

Sastamalan seurakunnan tervehdyksen juhlaan toi Kiikoisten pappi, seurakuntapastori **Auli Airas-Laitila**, hän lausui osanottajat miettimään mitä sa-

nat oikeasti tarkoittavat esimerkiksi lauluissa, tulemeko aina tai edes joskus ajatelleeksi niitä.

Auli Airas-Laitilan jälkeen laulettiin jälleen yhdessä, ennen kuin huippu taitava manageripariskunta **Arto** ja **Eija** astuivat näyttämölle kertomaan laivalla tapaamastaan huippu lahjakkaasta ruotsalaisesta **Bosse Österbergistä**, joka oli kotoisin Östersundista. Joskin kävi ilmi, että hän oli kolme vuotta sitten muuttanut Pohjois-Karjalasta Ruotsiin, hän kuitenkin lauloi hienosti kitaran säestyksellä Jaako Tepon "Hilma ja Onni", jonka taisi vallan omia omaksi tekemäkseen ja lisäksi vielä Juice Leskisen "Sika" -laulun, jossa sai Eijan ja Arton sekä pikku prinsessan taustakuoroksi ja tanssiryhmäkseen.

Managerien ja laulajan välille jäi pieni kiista esiintymispalkkiosta, eli mitä valuttaa palkkio 4000 on, onko se euroja vai Vietnamin valuuttaa. Vielä ennen arpajaisia laulettiin jälleen yhdessä.

Arpajaisissa oli pääpalkintona Karjalasta tuotu teekalusto ja toisena palkintona suolattu viiden kilon juhkakinkku sekä sitten lukuisa joukko pienempiä palkintoja. Teekaluston voitti **Idan Anttila** ja kinkun **Katri Pajunen**. Lopuksi juotiin vielä joulutorttu- ja piparikalvit. Jokaista tyhjää hetkeä säästi iloinen karjalainen puheensorina, mukana juhlassa oli 46 seuran jäsentä.

MAILEENA HYYTI



Arvonta vas. Elsa Rajala, Ritva Heikkilä, Pertti Hakanen. Kuvat: Oiva Kaasalainen.



Puoropuhe seurasihteeri Maileena Hyyti ja seurakuntapastori Auli Airas-Laitila.



Huumoria. Vasemmalta Eija Vuorijärvi, Bosse Österberg (Juhani Orpana) ja Arto Vuorijärvi.

Jouluyö

Tallin ylle syttyi tähti kirkkahampi muita.
Jeesuslapsi syntynyt on sinne hyljättynä muilta.

Enkelkuoron laulu harras kiirii halki tähtitarhain
johdattaen paimenet luo tallin harmaan.

Lapsosella kasvoillaan on sädekehä harras.
Mitä tulee lapsesta jok' on helmas äidin armaan.

Maria siunaa lapsukaisen, laskee tallin seimeen.
Ihmislapsi, Jumala, edellämme kulkee.

Joosef mietteissensä kädet ristiin liittää,
katse kohoo korkeuteen, lapsesta hän kiittää.

Kedolla paimenetkin ihmetellen kulkee,
mikä onkaan lapsi se, kaiken sydämeensä sulkee.

Maailmalle vapahtaja syntynyt on juuri,
siitä ilo enkeleillä taivaassa on suuri

SUOMA SAARINEN

Äiti, mummo, isomummo, isoisomummo

Elvi Elisa (Liisa) KAASALAINEN

o.s. Risku

s. 2.1.1922 Jalasjärvi
k. 12.10.2016 Helsinki

*Niin hyvä on nukkua lepoon, rauhaan Sen,
joka päivänsä täydeksi saa.
Siirtyä rantaan tyyneen ja lauhaan
ilta kun pilvet ruskottaa.*

Muistaen

Pekka ja Leena perheineen

Kari ja Ulla perheineen

Erkki perheineen

Riitta ja Juha perheineen

Matti ja Johanna perheineen

sukulaiset ja ystävät



Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

Kirkonsanoma

Meille suomalaisille, Pohjolan asukkaille, valon merkitys korostuu pimeänä vuodenaikana. Adventin ajan kehoitus kuuluu: "Pitäkää lamppunne palamassa!" (Lk 12:35).

Miten me ymmärrämme tuon kehoituksen omassa elämässämme? Mitä iäkäämmäksi tulen, sitä enemmän ihmettelen ajassa olevia ilmiöitä ja mielipiteitä. Usein tuntuu siltä kuin eläisi ihan vieraassa ympäristössä. Mieleen hiipii kysymys: "Miten nyt tuollaista voidaan sanoa tai ajatella tai tehdä?"

Tiedotusvälineet tuovat ulottuvillemme ajatuksia,

kannanottoja ja väittämiä laidasta laitaan. Tuttu, turvallinen yhteisymmärrys ei enää ole vallitseva.

Adventin ja joulun aikana kirkon sanomassa rohkaistaan meitä pysymään "valon lapsina" ja varustautumaan "valon asein." Se tarkoittaa ennen kaikkea, että oma elämämme ja sitä ohjaava mielipiteemme ja ajatuksemme kestävät Jumalan tutkivan valon. Siksi Raamatun sana on ainoa oikeaan suuntaan ohjaava valo.

On tullut muotiajatukseksi, että Raamattua voi

tulkita kukin oman mielen mukaan. Se on vaarallinen tie. Oma ymmärrys on usein ulkoapäin tulevien vaikutteiden alainen. Siksi on hyvä pysyä Raamatun omassa ohjauksessa. Einiin, että tempaa jonkun lauseen erilleen Raamatun sanoman kokonaisuudesta, vaan että tutkistelee Raamatun sisäistä juontaa ja tarkoitusta.

Raamatun sanoman keskus on Jeesus Kristus. Hänestä lähtee "valo" taaksepäin ja eteenpäin Raamatun sisällä. Läsnä oleva Jumala auttaa löytämään oikean tavan Raamatun sanojen ymmärtämiseen ja

omaksumiseen. Läsnä oleva Jumalan Henki voi myös kasvattaa sisimpäämme vähitellen niin, että meille syntyy todella oma vakaumus, eivätkä ulkopuolelta tulleet muotivirtaukset kuljeta ja muovaavat ajatuksiamme.

Kun sytytämme joulun kynttilöitä ja muita valoja, muistakaamme: "Valo loistaa pimeydessä, pimeys ei ole saanut sitä valtaansa (Joh. 1:5).

SILJA FORSBERG

Muistokirjoituksia

Liisa Kaasalaisen muistolle

Elvi Elisa (Liisa) Kaasalainen s. Risku syntyi Jalasjärvellä 2.1.1922 ja kuoli Helsingissä 12.10.2016. Hänet siunattiin haudataan 12.11.2016 Helsingin Hietaniemen uudessa kappelissa suuren omaisjoukon läsnä ollessa. Liisa Kaasalaisen uurna on laskettu Hietaniemen hautausmaan Sotaveteraanien urnalehtoon.

Siunauspuheen lähtökohdaksi oli Paavalin 2 Korinttilaiskirjeen 5:1-8 teksti, jonka ensimmäinen jae kuuluu: "Me tiedämme, että vaikka tämä meidän maailman telttamajamme puretaankin, Jumalalla on taivaassa meitä varten ikuisen asunto, joka ei ole ihmiskätkettyä työtä." Telttamajamme purkamisen ja uudelleen pystyttämisen luontuu hyvin kuvaamaan Liisa Kaasalaisen elämänvaiheita syntymästä kuolemaan saakka.

Hän syntyi Jalasjärvellä, Etelä-Pohjanmaalla Evert Riskun ja Hilma Marian (s. Luopa) toisena lapsena. Koti Etelä-Pohjanmaalla piti jättää jo 3-vuotiaana pikkulapsena. Isoveli Paavo jäi sinne vielä joksikin aikaa omaisten hoitoon, ja pikkuveli Pentti syntyi myöhemmin Vpl. Pyhäjärvellä.

Evert Risku oli maatalanhoitajaksi valmistuttuaan 1925 välittömästi kutsuttu hoitamaan Vpl. Pyhäjärven kirkkoherran pappilan tiluksia. Näihin lapsuutensa maisemiin Liisa Kaasalainen palasi yhä uudestaan, viimeisinä vuosinaan yhä useammin. Siellä hänen kanssaan kasvoivat ja leikkivät kirkkoherra Karl Wiikan ja puolisonsa Impi Wiikan lapset. Heistä Kaarlea, pyhäjärveläisten pappia toisessa polvessa,

hän kutsui vielä myöhemminkin nimellä Veiki. Suomi oli silloin vasta toipumassa itsenäistymistaistelujen vaikeista vammoista. Mutta lapsille, jotka eivät olleet syypäitä niihin, se oli onnellista aikaa, johon kaikki sen kerran kokeneet ovat myöhemmin muistoissaan palanneet. Liisa Kaasalaiselle nämä muistot olivat yksi elämän kantavista voimista.

Lapsuuden onnelliset vuodet menivät nopeasti ohi. Taas tuli telttamajan purkamisen aika. Liisa oli joutunut keskeyttämään oppikoulunsa Käkisalmessa ja sodan syttyessä hän toimi viestintälottana palvelun isänmaatamme sen henkiinjäämisen puolesta. Talvisodan jälkeen Liisa Risku avioitui Nestori Kaasalaisen kanssa, ja heille syntyi viisi lasta.

Sodan jalkojen alta seuraava telttamaja pystytettiin Kerimäelle, sitten seurasi paluu Karjalaan yhdessä aviopuolison kanssa, ja taas jatkosodan jälkeen uusille asuinsijoille Länsi-Suomeen, Satakuntaan, Tyrväälle. Siellä nuori aviopari joutui pystyttämään telttansa, jälleen kerran uudelleen.

Tyrvään Kukkurissa Liisa Kaasalaisen elämän täytti suuren perheen hoitamisen ohella talon isännän nousevan poliittisen uran tukeminen sekä niiden lukuisten ihmisten palveleminen, jotka heidän kodissaan vierailivat. Tyrväällä hän osallistui monella muulla tapaa paikkakunnan rientoihin, erityisesti seurakunnan toimintaan sen diakonianiipiirissä ja kirkkokuorossa. Hänellä oli kaunis ja voimakas sopraanoäänäni, joka kaikui myös lukuisissa perhejuhlissa.

Monen työntäyteisen



vuosikymmenen jälkeen Liisa Kaasalaisen tie johti Helsinkiin, jonne vielä kerran, kaksikin kertaa, oli kotoinen telta pystytettävä uudelleen. Ulkoisen turvallisuuden ja taloudellisen hyvinvoinnin keskellä hänen oli myös oman elämänsä telttamaja rakennettava uudelleen, ja sen hän teki tavalla, jota ei voi muuta kuin arvostaa ja kunnioittaa.

Viimeiset kaksi vuosikymmentä olivat hänelle aikaa, jonka elämäkokemuksensa kanssa tasapainoon pääsnyt vanheneva ihminen vietti lastensa hyvässä hoidossa ja yhteydessä ystäviinsä.

Karjalaisuuden rinnalla Liisa Kaasalaisessa säilyi eteläpohjalainen määrätietoisuus ja "itsellisyys". Karjalainen identiteetti säilyi hänessä silti vahvana. Vpl. Pyhäjärvi-juhliilla hän oli usein nähty vieras. Kouluaikinsa muistona hän kuului mm.

Käkisalmen Rouvasväen yhdistykseen, jonka jäsenet vierailivat säännöllisesti hänen kotonaan Lauttasaaressa. Lapsensa hän tahtoi kasvattaa määrätietoisesti kurin ja yhteisvastuun hengessä. Hän oli suurperheensä todellinen "matriarkka".

Liisa Kaasalainen siunattiin haudannut lepoon hiekkala, joka oli peräisin Pyhäjärven, hänen lapsuutensa kotijärven rannalta. Suuren sukulaisjoukon kesken vietettyä muistotilaisuutta sävyttivät kaipauksen ohella kristillinen usko, toivo ja kiitollisuus.

JUHANI FORSBERG

Rakkaamme

Meeri Mirjami Backus

o.s. Pusa

s. 20.6.1926 Pyhäjärvi Vpl
k. 29.10.2016 Hollola

Kiitollisuudella muistaen ja kaivaten
Henrietta ja Arto
Sukulaiset ja ystävät

*Siellä kukkia täynnä on maa,
sydän väsynyt levätä saa.
Kevyt kulkea on, ei ahdistaa siellä
ei tuskaa tunneta taivaan tiellä.*

Siunaus toimitettu läheisten ja ystävien läsnäollessa.
Kiitos osanotosta.

Rakkaamme
Maanviljelijä

Lauri Johannes JUNKKARI

s. 23.5.1941 Veteli
k. 15.11.2016 Kouvola

*Kaukana jossain,
ympärillä hyvät metsämaat,
satoisat pellot,
kalaisat veet.
Kaukana jossain,
lipuu nyt vaarin vene hiljaa,
niin hiljaa.
Kaukana jossain,
tai aivan tässä lähellä
hyvä on olla.*

Kaivaten

Pirkko

Päivi ja Risto

Osmo ja Sara

Tuomo, Marjukka, Olli ja Maisa

Tero, Marja, Teemu, Jonna, Rene,

Elmo ja Minttu

Heidi, Mika, Niki, Sasu, Jose, Iisa

sukulaiset ja ystävät

Siunaus toimitettu 10.12.2016. Kiitos osanotosta.

Meri Backuksen muistolle

Meri Backus, (kasteessa Meeri Mirjami Pusa), s. 20.6.1926, k. 29.10.2016, iässä 90 v 4 kk 9 pv.

Siunaus pidettiin 17.11.2016 Lahdessa Levon Valo-kappelissa ja muistotilaisuus Ravintola Wanhassa Herrassa.

Muistelupuheenvuoro: **Henrietta** ja **Arto**, hyvä Merin saattoväki.

Olen tavannut ensimmäisen kerran Merin ilmeisesti talvella 1939, jolloin olin 2-vuotias. Merin oman kertoman mukaan Hän ja vanhin sisareni **Irja** työntelivät minua vesikellassa siellä Pyhäjärven Keljassa.

Lieneekö ollut Merin hiihtoloman vai pääsiäisen aikaan, kun Meri oli setänsä **Jussin** luona naapurikykyssä Rotjanlahdessa.

Toinen lomahomma minun kanssani Merillä ja Irjalla oli kesällä -39, kun tyttöjen oli Pyhäjärven uimaan päästäkseen huolehdittava minusta.

Meillä on myös kaukainen sukulaisuussuhde. Yhteinen esi-isä löytyy kahdeksannesta sukupolvesta taaksepäin, hän oli vuonna 1705 syntynyt **Heikki Pusa**; isäni mummo oli **Riitta Pusa**, siis eri sukuhaaraa.

Meidän isämme **Väinö Pusa** (21.1.01-9.7.80) ja **Toivo Pärssinen** (30.7.03-2.11.73) olivat lahjakkaita ja menestyneitä hiihtäjiä nuoruusvuosiensa. Salitsanrannan koulupiirin hiihtäjäkolmikön täydensi **Armas Äikiä**. He olivat myös samaan aikaan varusmiehinä Käkisalmissa Laatokan rannikkokotikistössä. Heidän ystävytensä kesti läpi elämän, sillä muistan isäni käyneen 1960-70-luvun vaihteen tienoilla vierailulla täällä Lahdessa. Väinöhän oli perustanut Pohjanmaan Kutoman, josta sitten muodostui tytär Merin elämäntyö.

Väinö oli vielä mukana, kun aloitimme Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon toimintaa 1970-luvun lopulla. Merihän oli mukana kerhomme toiminnassa viime vuoden keväeseen saakka.

Tuttavuutemme Merin kanssa uudistui -70 ja -80-lukujen vaihteessa, kun asuimme kolme vuotta täällä Lahdessa. Tuolloin tutustuimme tietysti myös

Merin perheeseen: monitoimimies **Jackiin** ja tytär **Henriettaan**.

Hennalan ajalta 1978-81 muistan, kun Pohjanmaa Kutoma ja Meri sai uusitavakseen Upseerikerhon verhot. Ja upeathan niistä tuli todellisen ammattilaisen tekemänä. Olen ymmärtänyt, että vastaavia tehtäviä oli niinä vuosina useita Lahden erilaisissa yritysissä.

Viimeisinä vuosikymmeninä ja vuosina tapasimme usein. Jackin eläessä saimme myös tutustua heidän ihanaan Urajärven mökki-maiseen.

Merihän kävi meillä Kiviniemessä melko usein silloin, kun liikkuminen ei vielä tuottanut isompia ongelmia. Me **Seijan** kanssa tai erikseen kävimme Häntä tervehtimässä kaupungissa käydessämme. Aina oli kahvi tai tee, se kuuluisa 7 minuuttia haudutettu, tuota pikaa pöydässä nautittavana pullan, leivosten ja monenlaisten lisukkeiden kanssa.

Meri oli kaiken kauniin ystävä. Siitä kertoo monen muun asian lisäksi Hänen kotinsa harvinaisen laajat taidekokoelmat. Luonto, ympäristön hoito ja erilaiset kukat olivat myös hänen sydäntään lähellä. Erytisen huomion Häneltä saivat ainakin viime vuosina ikkuna- ja lintulaudan ahkerat vieraat pikkulinnut ja oravat. Kävipä jäniskin keran soittamassa ovikelloa.

Kun Jack siunattiin 10 vuotta sitten, oli Meri valinnut yhdeksi surumusiikkikappaleeksi "Surujen kitaran". Minusta se kappale kuvastaa mainosti Merin ja Jackin nuorena roihunnutta ja koko elämän iän kestänyttä hienoa rakkautta, jota Meri usein myös keskusteluissamme muisteli:

"Kitara soi surua soi
Niin hiljaa
Soinnuista sen ilo on mennyt pois
Sinun lähtösi vei siitä riemun
Suru vain siihen jäljelle jäi
Suru nyt kitara soi
Kerran se soi sinulle kirkkain mielin"

Toivotan teille Henrietta ja Arto terveyttä ja voimaa selviytyä äidin menetyksestä.

ANTERO
PÄRSSINEN

Joulun aikaan muistellemme omaisiamme Siirtoväen haudassa Keuruulla nukkuvat kymmenet pyhäjärveläiset vainajat

Evakkomatkojen päivinä, jo ennen asettumista uuteen asuinympäristöön, koettiin monissa pyhäjärveläisperheissä suuren ilon hetkiä lasten syntyessä ja tuodessa toivoa elämän jatkumiseen. Mutta suruakin koettiin. Hirvittävimpinä saapui tietoja rintamalla surmansa saaneista perheenjäsenistä ja suurta huolta koettiin sotavamman saaneista.

Myöskään osa evakkomatkoilla olleista siviileistä ei koskaan ehtinyt nähdä uusia asuinsijoja. Kohtalo oli mm. iän tai sairauksien seurauksena menehtyä kesken matkan jossakin.

Kesäkuussa 1944 jatkosodan jaloista evakuoitiin monia pyhäjärveläisiä ensimmäisenä määränä Keuruu ja muut keskisuomalaiset ja Pohjanmaan lähipitäjät, joista useimpien matka sitten edelleen jatkui sijoituskuuntiin.

Omat vanhempani **Aatu Pärssinen** ja **Maria** o.s. **Kaasalainen** päätyivät perheineen aluksi Keuruun Suojärven kylälle Kortemäkeen. Evakkomatkan sinne saakka taivalsi mukana myös minua, evakkoon lähtiessä alle parivuotiasta kuopusta hoivaillut äidini. Hänen, Vpl. Pyhäjärven Konnitsassa syntyneen **Warpun Matintytär Kaasalaisen** o.s. **Kyyrä** (10.7.1873-25.1.1945), kohtaloksi tuli menehtyä Kortemäessä sairauteen keskitalvella 71 vuoden 6 kk ikäisenä. Hänet haudattiin äitini 45-vuotissyntymäpäivänä 11.2.1945 Keuruun hautausmaalle.

Käydessäni viime kesänä etsimässä perheemme juu-

ria asuinajoiltamme Keuruulla, olin ennakkoon yhteydessä mm. Keuruun seurakuntaan. Tapasin Keuruun uudella hautausmaalla seurakuntapuutarhuri **Tuula Niemisen**, ja tällöin selvisi, että pitäjässä jatkosodan jälkeisinä lähivuosina evakkoina kuolleet haudattiin ns. Siirtoväen hautaan. Mitään muistomerkkiä saati hautakiviä tai ristejä ei Siirtoväen hautaan kätkeytyistä löydy. Tämä, lähellä uuden hautausmaan kiviä sijaitseva alue on sittemmin haudattu kauttaaltaan uudelleen.

Oman äidini osalta ei perheessämme eikä sukulaisissamme ole enää jäljellä ketään, joka kertoisi, siunattiinko Warpu-mummoni Keuruun kirkossa vai haudan äärellä, eikä sitä, millaisia hautajaisia vietettiin. Sukulaistemme kun olivat hajallaan eri puolilla Suomea ja Warpun omia sukulaisia Kaasalaisia ja Kyyriä oli kaiken kaikkiaan vähälukuisesti olemassa.

Ainoassa äidinäidistäni säilyneessä valokuvassa on Vpl.Pyhäjällä Heinosisissa kotimme edustalla 1943 mukana neljä polvea, joista nuorinkin on nyt marraskuussa kuollut vanhimman sisareni esikoinen **Lauri Junkkari**.

Siirtoväen hautaan Keuruulla haudatut pyhäjärveläiset

Näin joulun aikoihin muistellemme edesmenneitä omaisiamme, sitä enemmän mitä läheisempiä he ovat olleet, tai mitä lyhyempi aika heidän poismenostaan on kulunut. Monilla meistä, varsinkin iäk-

Keuruulle haudatut pyhäjärveläiset,

	hautausaika
Kaasalainen Antti	2.6.1940
Kinnari Kadri	8.9.1940
Pärssinen Kadri	29.12.1940
Koho Hilma	23.7.1944
Papunen Martti	17.9.1944
Tanninen Maria	9.11.1944
Vesikko Maria	12.9.1944
Hopia Iida	26.11.1944
Hätönen Emilia	23.12.1944
Koski Raija	29.12.1944
Hanhoeffia	30.12.1944
Kaasalainen Varpu	11.2.1945
Kukko Helmi	7.2.1945
Pärssinen Matti	22.2.1945
Ruottinen Elisa	20.5.1945
Komanen Liisa	27.5.1945
Henttonen Katri	10.7.1945
Pulakka Maria	13.10.1945
Kaasalainen Juho	9.12.1945
Miinalainen Yrjö	13.1.1946
Lehikoinen Maria	2.2.1946
Kaasalainen Riitta	6.2.1946
Lemmetty Hanna	25.3.1946
Puttonen Emil	28.4.1946
Särkikoski Saara	12.5.1946
Isopakkala Mauri	26.5.1946
Kaasalainen Juho	15.9.1946
Toivonen T	6.10.1946
Daavitsainen Aksel	23.3.1947
Pohjolainen Anna	4.6.1947
Kaasalainen Jaakko	6.7.1947
Karttunen Katri	21.9.1947
Luukkanen Tuomas	11.7.1948
Hallimäki Serafiina	24.1.1953

käämmistä, ajatukset liitelevät myös Karjalaan, Pyhäjärvelle ja evakkoaikoihin.

Sain seurakuntapuutarhuri Tuula Niemiseltä myöhemmin luettelon Keuruulle siirtoväen hautaan haudattujen pyhäjärveläisten vainajien nimistä ja hautausajankohdista. Monet, varsinkin sukututkimuksesta kiinnostuneet, pyhäjärveläisjuurisista löytänevät tältä

ohessa julkaistavalta listalta sukulaistensa nimiä.

Näiden Siirtoväen hautaan Keuruulle haudattujen pyhäjärveläisten syntymä- ja kuolinaikoja miulla ei oman omaiseni lisäksi ole ollut käytettävissä. Ja jos olisi ollut, niiden julkaiseminen ei olisi luovallista.

KAARINA
PÄRSSINEN



Äidinäitini Warpu Kaasalainen asui perheemme ollessa talvisodan jälkeen evakossa Alavudella Rinteen koulun viereisessä, vahtimestari Kantonlan mökissä. Kuva vuodelta 2015: Maritta Kemppi.

Pyhäjärvi-lehti julkaisee joka numerossa tietoja perhetapahtumista, kuten merkkipäivistä, edesmenneistä ja valmistuneista.

Muistathan kuitenkin aina kysyä asianosaisilta luvan tietojen julkaisuun.



Mummostani on ainoana kuvana säilynyt neljän polven kuva, jossa kuvassa olevista nyt jo kaikki ovat kuolleet. Kuvassa äidinäitini Warpu Kaasalainen (1873-1945), äitini Maria Pärssinen (1900-1987), vanhin sisareni Hiikka Maria Junkkari (1921-2000) ja hänen esikoisensa Lauri Johannes Junkkari (23.5.1941-15.11.2016).

Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvikerhon pikkujoulussa oli lämmintä tunnelmaa

Vanhan suomalaisen sananparren mukaan "On yötä yökötellä Annan päivän aikana". Hyvä päivä oli viettää myös kerhon vuotuisista pikkujouluista Tampereella Ravintola Frans Emilissä 9.12.2016.

Tilaisuuden aluksi puheenjohtaja **Aila Kuhlman** toivotti juhlavieraat tervetulleiksi. Virittäydettiin juhlan tunnelmaan laulamalla **Laila Innasen** johdolla yhteisesti *Arkihuolesi kaikki heitä ja Karjalaisten laulu*. Valmis joulupöytä odotti, joten käytiin syömään ja samalla oli tilaisuus rauhassa haastella.

Varapuheenjohtaja **Laila Innanen** lauloi **Osmo Immosen Pyhäjärvi-valssein** ja tuntemattoman tekijän *Joulukuuselle*, jota hänen äitinsä lauloi joulukuusta koristellessa. Kuultiin **Lailan** lausumana runona *Lapsuuden joulu*, jonka on kirjoittanut **Sastamalan Kii-kassa** syntynyt **Kaarlo Sarkia**.

Marjatta Elio arvuutteli vanhojen pyhäjärveläisten murren sanojen merkitystä. Esimerkiksi kiira tarkoittaa punnusta, esim. seinäkellon käyttöpainoa, ja karmakka on kylmää ja kolkkoa. Murren sanoja tai murteita puhumista ei valitettavasti juurikaan enää kuule, aika on tehnyt tehtävänsä.

Lauettiin yhteisesti *En etsi valtaa loistoa, Me käymme joulun viettoon ja Joulupuú on rakennettu*.

Kerhon sihteeri **Pirjo Kiiala** halusi tietää, mitkä pyhäjärven 46 kylästä olivat parhaiten edustettuna tässä tilaisuudessa. Voittajaksi nousi **Rahkajärvi** ja hyvänä kakkosena **Musakanlahti**. Pronssisijalle ylsi-kin jo viisi kylää.

Seuraavaksi **Pirjo** arvuutteli suomalaisia arvoituksia, jotka ovat pääosin 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alusta. **Räisälästä** vuonna 1935 on taltioidu: Ensin nahka nyljetään, sitten villat keritään? Vastauksena on jalkineiden ja sukien riisuminen. Eurasta vuodelta 1852: Mitä flikka ensin tekee, kun hän lankeaa? Katsoo, näkikö kukaan. **Pieksämäeltä** vuodelta 1886: Metsässä kasvaa, kotona syntyy, seinällä seisoo ja polvella laulaa. Sehän on tietysti kantele.

Lopuksi muisteltiin Tampereella sijaitsevien karjalaisten toimista pystytettyjen muistomerkkien historiaa. Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkki pystytettiin **Kalevankankaalle** ja luovutettiin ev.lut. seurakunnalle 2.10.1955. Paljastuspuheessa kapteeni, evp., maanviljelijä (pyhäjärveläinen) **Jalmari Pusa** lau-

sui: "Karjalaiset ovat rakentaneet tälle paikalle kotialttarin, jonka ääressä karjalainen vanhus voi hiljentyä ja tuoda sille kukan, joka kertoo sanomattoman kaunistavaa kuvakieltä. Opintonsa päättävä nuori karjalainen laskee sen ääreen osan kukistaan ja jouluisin lepattavat muistomerkkin äärellä kynttiläin liekit. Tätä tapaa noudattamalla seuraavat karjalaiset sydämensä ääntä".

Nuorempi muistomerkki "Muisto elää" (kuvanveistäjä **Mauno Kivioja**) on pystytetty ja luovutettu Tampereen kaupungille 19.9.1999 Karjalapuistoon Kalevantien alapuolelle Kalevankangasta vastapäätä. Muistomerkkitoimikuntaan kuului myös kerhon kunnianpuheenjohtaja **Matti Matikainen**.

Merkki kunnioittaa **Pirkanmaalle** sotien aikaan muuttaneiden 25.000 karjalaisen työtä uuden kotiseudun hyväksi. Paljastuspuheessaan eduskunnan puhemies **Riitta Uosukainen** korosti historian tuntemuksen välttämättömyyttä. Kerhomme haluaa osallistaa kantaa vastuunsa, jotta historiaa ei unohdeta. Vuosittain kuusi karjalaisyhteisöä: Tampereen seudun suojärveläiset, Tampereen Karjalaseura, Karjalan Kauko, Hervannan Karjalaseu-



Paula Kiiskinen myy arpoja Veijo Nuortamalle.

ra, Sortavalan seura ja Tampereen seudun Vpl. Pyhäjärvikerho järjestää vuorollaan muistohetken patsaila, 4.6. klo 19 Karjalapuistossa ja Pyhäinpäivänä klo 12 Kalevankankaalla.

Sitten olikin jo vuorossa kahvit tortun kera. Joulupukki ei vierailut, mutta arpajaiset pienen jännityksen myötä kuuluivat ohjelmaan. Tilaisuus päättyi yhteisesti laulettiin *Joulukirkkoon* ja *Kun joulu on*.

Tampereen Seudun Vpl. Pyhäjärvikerho toivottaa lehden lukijoille rauhallista joulua ja tehdään yhdessä juhlatuosi 2017!

PIRJO KIIALA
Sihteeri



Aila Kuhlman avaa tilaisuuden.



Lauluosuusia johti ja runoja lausui Laila Innanen.

Kauvatsallakin vietettiin karjalaisia pikkujouluja



Kauvatsan Karjalaiset ry:n pikkujouluja vietettiin Kauvatsan perinteikkäällä seuratalolla 4.12. Valokuvan juhlaväestä otti **Hannu Pruuki**.

Paikalla oli yli 30 seuran jäsentä vauvasta vaariin. Yhdistys tarjosi vanhan tavon mukaan jäsenilleen maittavan, Pitopalvelu Tiinan loihtiman joulupöydän runsaine herkkuihin.

Hengen ravinnoksi kuultiin Herran sanaa, laulettiin joululauluja, nautittiin musikkiesityksistä sekä lasten esittämistä lauluista. Joulupukkiin vieraili lahjakoireineen juhlassamme.

Kauko Hinkkanen kertoi keväällä julkistettavasta **Taubilan** kartanon vaihteita valottavasta kirjasta.

Pohdittiin myös joukolla tulevan kesän mahdollista **Pyhäjärven** matkaa sekä ruvettiin valmistautumaan tulevaan juhlatuosiin 2018, jolloin yhdistyksemme täyttää 70 vuotta.

Hyvän joulun toivotukset kaikille Kauvatsan Karjalaiset ry:n jäsenille sekä **Pyhäjärvi-lehden** lukijoille!

TUOMO
HINKKANEN

Kauvatsan Karjalaiset ry
puheenjohtaja

Tuleeko lehtesi
oikealla
osoitteella?

Soita osoitteenmuutos puh. 040 730 2622 tai tee se sähköpostilla tai nettisivuilta löytyvällä lomakkeella

Osoite ei muutu vain postiin ilmoittamalla.

Vpl.Pyhäjärvi- ja Kurkijoki-seurojen yhteinen joulujuhla kutsui Karjalatalolle

Karjala-talo on vilkkaassa käytössä. Sunnuntaina 11.12. sen eri saleissa vietettiin pitäjaseurojen joulujuhlia. Juhlasaliin kokoon-tui 80 Pyhäjärvi- ja Kurkijoki-seurojen jäsentä ystävineen.

Kurkijokiset emännät keittivät puuron, paistivat piirakat ja tortut pää-emäntänä todellinen puuhanainen Riitta Sainio.

Pyhjärviset emännät valmistivat juhlasalin kattausten ja koristelun. Seuramme emännät ovat vuosikausia, osa vuosikymmeniä, puurtaneet tarjoilun parissa. Tälläkin kertaa kiitos Raili Huovilalle, Eeva-Liisa Miikkolalle ja Marketta Mattilalle sekä seuramme monitoiminnaiselle Kaisa-Liisa Korhoselle.

Iloksemme Kirsti Jääskeläinen tuli Lusista asti hoitamaan arpajaismyynnin tyttärensä Kirsi Hedenstamin kanssa. Eija Savolainen avusti ohjelmanmyynnissä ja Eero Sirkä narikassa. Seuramme jäseniä oli tullut myös Hyvin-käältä ja Lahden Hollolasta.

Tilaisuuden juonsi Pääkaupungin Karjalaiset ry:n puh.joht. Tuula Hämäläinen. Ohjelmaa oli kertynyt runsaasti. Saimme vietää yhdessä lähes kolmetuntisen jouluisen juh-



Tiernapojat, Helsingin luonnontieteen lukion pojat.

Karjalan Nuorten tanssiryhmä Sähkö. Kuvat: Marketta Mattila.



lan ja mikä tärkeintä: tavata tuttuja sekä tutustua uusiin karjalaisiin ihmisiin.

RIITTA HIRVONEN



Kaikki on valmista. Emännät odottavat juhluvieraita. Kuvassa Riitta Hirvonen, Raili Huovila, Eeva-Liisa Miikkola ja Kaisa-Liisa Korhonen.

Keittiömestarin puhetta puurosta

Keittiömestari Pekka Pärssinen oli aikonut jäädä eläkkeelle nyt vuodenvaihteessa, mutta toisin kävi: hän on luvannut jatkaa Karjalatalon ravintoloitsijana vielä yhden vuoden.

– Toivottavasti vanha sanonta: ”Vuosi vanhan vanhentaa ja kaksi lapsen kasvattaa”, ei toteudu minun kohdallani.

Pekka Pärssinen piti puoropuheen Sakkola-Seuran pikkujoulujuhlilla, joihin osallistui runsaasti myös Pärssisen suvun jäseniä. Alkuesittelyn jälkeen Pekka Pärssinen siirtyi varsinaiseen puoropuheeseensa:

– Ensimmäiset puurot keitettiin rikkakasvien murskatuista siemenistä. Vähitellen ihmiset oppivat jalostamaan heinäkasveja tuottoisampia viljakasveja. Talonpoikaisyhteisössä puuro oli jokapäiväistä perusruokaa, jota koko talon väki söi yhteisestä padasta. Puuro ei ollut aamiaisruokaa, sillä ennen esikäsiteltyjä hiutaleita ja suurimoita puuron hauttaminen kypsäksi kesti kauan. Tähteenä jäänyt puuro käytettiin seuraavana päivänä, ruokaa ei heitetty hukkaan.

– Sana puuro on lainattu balttilaisista kielistä. Sen vanha muoto Kannaksella on ollut putro. Laajalti Savossa ja Karjalassa puuro on ollut hutua. Aivan itäisimmän Suomen pitäjissä puuron nimityksenä on ollut venäläisperäinen kaassa, tai kaassu, kuassu.

– Eri puorolajeja on nimetty aineksien perusteella: esimerkiksi jauhopuuro, hernepuuro, kruppanapuuro (kruppana tarkoittaa palttua, verileipää), lanttupuuro, leivänkannikoista tehty leipäpuuro, nau-rishuttu, ohraryynipuuro, omenapuuro – joka oli itse asiassa perunapuuroa, koska Kannaksella sana omena tarkoitti perunaa – , rasvapuu-ohraryneistä ja silavanpaloista, talkkunapuuro, tataripuuro, uutispuuro, joka on uudesta viljasta tehty ensimmäinen puuro.

Nimen perusteena on voinut olla myös juhla, työsuorituksen valmistuminen tai merkkitapaus.

– Tällaisia nimityksiä ovat esimerkiksi pyhien edellä syöty aattopuuro, häiden ja hautajaisten viimeisellä aterialla nautittu eropuuro, peijaispuuro hautajaisissa sekä morsiamenpuuro häissä. Onpa jalka- eli konttipuurokin sen kunniaksi, että lapsi on oppinut kävelemään.

– Muita nimeämisperusteita ovat olleet muun muassa ulkonäkö: ruisjauhoista ja perunasta valmistettu mustapuuro, tai maku, kuten hapantaikinajan juuresta ja ruisjauhoista valmistettu hapantuuro. Aterian nauttimisajan mukaan on nimetty murkina-puuro. Murkina tarkoitti aamiaista.

Uudempi polvi on taas nostanut puuron terveysruokana suosioon.

– Hienojen superfood-ainesten avulla siitä on saatu jopa trendiruokaa.

– Onneksi myös kotimaiset ainekset ovat nykyään arvostettuja. Lähiruoka ja pienempi hiilijalanjälki ruuan tuottamisesta ja kuljetuksesta ovat asioita, joihin tällä hetkellä kiinnitetään syystäkin huomiota.

– Jos jouluna voimmekin antaa riisille periksi, niin pitkin vuotta olisi hyvä pitää muutkin, varsinkin kotimaiset puurotarpeet mielessä, muistutti Pärssinen.

– Vaikka ilmasto kuinka lämpiäisi, en oikein osaa kuvitella suomalaisia kahlaamassa polviaan myöten vedessä istuttamassa riisiä. Vaikka olisihan siinä kenties uusiokäyttöä meidän soillemme...?

Pärssinen halusi muistuttaa myös heistä, joilla ei sodan tai muun mullistuksen takia ole puurotarpeita lainkaan.

– On meistä itsestämme kiinni haluammeko auttaa. Auttamiskanavia onneksi on.

– Oma äitini sanoi aina, ettei hyvää tehdessä kannata pelätä. Olen monta kertaa huomannut sen pitävän paikkansa. Hyvä kiertää. Joskus se saattaa osua takaisin tullessaan omalle kohdallekin.

Ennen jouluaterialle käymistä hän halusi lukea pienen ruokarukouksen:

*Nyt silmäin alla Jeesuksen
olemme tulleet yhtehen
Sä herra kaikki ravitset,
siis siunaa pöydän antimet.*

Puheenjohtajan palsta

Vuosi lähenee loppuaan ja kädessäsi on tämän vuoden viimeinen Pyhäjärvi-lehti. Lehden julkaisemiseen kuukausittain olemme pystyneet hallituksen hyvällä yhteistyöllä, sekä Teidän lukijoiden ansiokkaalla avullanne erilaisten juttuvinkkien sekä valmiiden juttujen muodossa. Päätoimittaja Marjolle haluan osoittaa erityiset kiitokset kuluneesta vuodesta lehtemme kokoamisessa. Usealle lukijalle, kuten myös itselleni, lehti on erittäin odotettu ja lehti luetaan kannesta kanteen sekä tietenkin säilytetään "korjusa", kuten täällä Tyrvällä "pruukataan" sanoa.

Lehtemme tulevaisuutta ajatellen ja sen kulttuurillisen arvon säilyttääksemme esitänkin vahvan veetoimuksen kaikille lukijoille: huolehtikaa osaltanne nykyisten ja erityisesti uusien tilauksien hoitamisesta. Lehden vuosikerta on oiva lahja ystävälle, nuorelle opiskelijalle, sukulaiselle. Toivottavaa on myös kannustaa ketä tahansa tuttavaa tilaamaan ja tukemaan lehtemme tulevaisuutta.

Lehden sisältöön on tullut paljon myös uusia ideoita; niitäkin hallitus on valmistellut ja katsotaan, mitä saadaan aikaan tulevan vuoden mittaan.

Paljon odotettu tiedotus ensi kesän Pyhäjärvi-juhlien järjestämisestä kotiseudullamme Pyhäjärvellä on saanut odottaa jo hieman luvattuakin pidempään. Järjestelyihin on tullut odottamattomia haasteita ja tilannetta valmistellaan päivä päivältä eteenpäin.

Pyhäjärvi-juhlat joka tapauksessa järjestetään sunnuntaina 16.7.2017. Hallituksella on kaiken aikaa ollut rinnalla myös varasuunnitelma juhlapaikaksi. Valmistelut etenevät ja tammikuun lehdessä tiedotan, miten asiat ovat juhlapaikan suhteen järjestyneet.



Toivotan Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön sekä Vpl. Pyhäjärvillehden puolesta kaikille lukijoille Oikein Rauhaa Jouluaikaa sekä alkavaa Suomi 100-juhlavuotta.

PERTTI HAKANEN
Kansanedustaja
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön puheenjohtaja

Jouluaatto

Korkeat nietokset, huurteiset puut,
tähtinen taivas, niin hiljainen hämy.
Kirkon kellojen kumahdellessa,
joulurauhaa toivotellessa,
sydän on hiljaa, pyhyys nyt valtaa.
Nöyryämme edessä Vapahtajan.

Tähti on syttynyt seimen ylle,
sitä tähteä seuraa, se sun kotihin ohjaa
tuhanten tuohusten loistaessa
ikuista valoa, rakkautta.
Siellä soi kuorojen ihana harmonia,
saat yhtyä siihen itsekin.
Enkeli kulkee rinnallas tasaisin askelin.

Katseeni kiinnitä Jeesukseen,
tähti johtaa sun seimelleen,
aika tuntuu pysähtyneen.
Nyt kiitämme, kunnian Herra voimassaan
on alati keskellämme.

SUOMA SAARINEN

Kiitokset kirjalle Wernitsan viljelyksiltä Sortanlahden kauppapaikkaan

Suurkiitokset tästä uunituoreesta kotipitäjämme kyläkirjasta. Oli mielenkiintoista luettavaa! Työryhmä ja materiaalin koonnut **Lea Jokinen** ovat tehneet arvokkaan ja suuren työn. Kirjassa on runsaasti Vernitsaa ja Sortanlahtea koskevaa kirjallista lähdeaineistoa ja selkeitä karttoja. Yllättävästi on löytynyt vielä muistitietoakin eri henkilöiden kertomana ja Lea Jokisen viisaasti jo aiemmin kylän asukkaita haastatellen.

Olen lukenut kaikki tähän asti julkaistut Vpl. Pyhäjärvestä kertovat kylä- eli paremminkin koulu- piirikirjat. On ollut kiinnostavaa havaita, miten erilaisia ne ovat. Syynä on luonnollisesti kylien sijainti pitäjän eri osissa, mutta kylien asukkaat antavat kullekin kylälle sen omaperäisen leiman. Tässä Vernitsa-Sortanlahti kirjassa tulee luonnollisesti esille Laatokka ja sen merkitys kyläläisille. Samoin läheinen Konevitsa on säilynyt erikoisena käyntikohteena ja mieluisina muistikuvina.

Pyhäjärveläisten jälkipolvia luonnollisesti kiinnostaa eniten se kylä, jossa ovat suvun "juuret". Mutta kannattaa hankkia ja lukea muitakin kyläkirjoja. Näin tehden huomataan, miten monimuotoinen ja virkeä kotipitäjämme on ollut Räisälän rajalta, Konnitsasta aina Laatokan rannalle, Vernitsalle asti.

ANNA-LIISA HEIKKILÄ

Karjalan Liiton liittovaltuusto kokoontui



Karjala-talollapidettiin Karjalan Liiton liittovaltuutettujen kokous 12.11. KL:n Satakunnan piirin sihteeri ja Hiitola-Säätiön hallituksen puheenjohtaja **Raimo Hannukainen** ja Säätiön edustaja **Timo Rouhiainen**, entinen Kurkijoen Säätiön hallituksen puheenjohtaja, keskittyneenä KL:n 2017 talousarvion ja toimintasuunnitelman käsittelyyn (kuva oikealla).

Yläkuvassa keittiömestari **Aira Viitaniemi** kertoo kokousväelle naistoimikunnan ajankohtaisista asioista ja kiittää Naistoimikunnan 40-vuotisjuhlassa mukana olleita. Kuvan keskellä näkyy myös KL:n Satakunnan piirin puheenjohtaja **Jouko Hämäläinen**, joka on myös KL:n hallituksen jäsen.



Lounaan jälkeen tutustuimme alakerrassa pidettyyn Karjalaiseen pitäjä- ja sukunäyttelyyn sekä osallistuimme **Helena Eevasta**

kertovaan Rakkautta ja sota-elokuvan esitykseen. Siinä vuorottelivat ilo ja suru sekä suuret tunteet laidasta laitaan. Esitys oli vaikuttava!

YRJÖ S.
KAASALAINEN

Rakkaat lapsuusmuistot palaavat yhä mieleen

Joulun viettoa Punkaharjulla

Tänä joulun aikana haluan erikoisesti muistella joulua noin 70 vuotta sitten. Meitä oli yhdeksän lasta, isä ja äiti; **Matti ja Emilia Sirkkiän** suuri perhe.

Joulutouhut aloitettiin siitä, kun veljeni **Sulon** kanssa läksimme kuusenhakuretkelle And. Auvoosen suusta korpimetsästä, Kirjavalan salolta.

Isäni oli yövartijana Auvoisen firmalla, siksi saimme sieltä ilmaisen joulupuun. Otimme mukaan ison vesikelkan ja kirveen. Kahlasimme lumihangessa kelkkaa perässä vetäen kohti salometsää, joka tuntui pienestä tytöstä aivan sadunomaiselta lumisine oksineen.

Sitten alkoi puun valinta, se ei ollutkaan mikään helppo tehtävä. Kahlasimme velipojan kanssa puun luota toisen luo, viimein löytyi sellainen kuusi, jonka jaksoimme vesikelkalla hinata kotiin asti. Kuusi odotteli pihamaalla jouluaattoon, jolloin kuusi vietiin kamarisiin. Jakkaran päällä oli reikä, johon kuusi laitettiin, aivan kuiviltaan se joutui olemaan tapanpäi-

vään saakka, jolloin puu vietiin karisevana ulos.

Äidillä oli kiire, yötä joutuivat ottamaan päivän jatkoksi, kun ompelukone surisi ja siinä valmistuivat meille niin ihanan pehmeät, flanelliset yöpaidat. Sukkakuikot olivat ahkerassa käytössä, kun jokaiselle täytyi ehtiä joitain sukkaa ja lapsia neulomaan. Äiti joutui itse ne langat kehräämään, joista sitten kutoi asusteita.

Hilja-täti, joka oli Saaren kunnan koulussa opettajana, ilmestyi joululomalla lahjakassi mukanaan. Hän toi aina niitä "parempia", kaupasta ostettuja lahjoja. Se oli kovin salaperäistä, kun he äidin kanssa menivät kamariin ja ovi pantiin lukkoon. Siellä saivat piilossa lasten silmäpareilta laittella lahjapaketteja. Meillä oli jännää kurkistella avaimenreistä, kun he siellä aprikoivat, kenelle mitkin laitetaan.

Äiti oli monta päivää leiponut, siinä olivat nisset ja nasset, pullaukot, joilla oli rusinasilmät ja -nenät. Ihana joulun tuoksu leijui keittiössä, kun uunissa paistui joulukinkku mureana, sii-

hen kuuluvine lanttu- ja porkkanalaatikoineen.

Jouluaatto alkoi hämartyä, äiti vielä viimeisteli navettatöitä. Vaihtoi sitten puhtaat vaatteet, ja siitähän sitten voimmekin aloittaa joulun vieton. Meille oli iltapäivällä tullut vieraita Savonlinnasta, **Emma ja Pekka Karjalainen**. He tulivat meille joulun viettoon jalkaisin vesikelkkaa perässään vetäen. Tuliaisienkin oli tuohikontissa. Joulun Herra tuli meille heidän muodossaan ja siunaus jäi vielä heidän lähdeyttäänkin.

Meillä oli hauskaa, kun Emma pyöri kanssamme kuusen ympärillä. Jouluveivankeliäni tietysti luettiin ja Enkeli taivaan laulettiin.

Vanhin veli **Heimo** hävisi jonnekin... Sitten se selvisi, kun joulupukki kolisteli eteisessä kontti selänsään. Isän turkki oli käännetty nurin ja karvahattu, "Savon reuhka" oli päässä, naamari partoineen peittäessä nuoren pojan kasvot. Kyllä me pienet tytöt ja pojat halusimme uskoa, että se oli Korvatunturilta tullut poroineen. Lahjat ja-

koi joulupukki.

Näistä vaatimattomista lahjoista koostui aattomme. Äidin ompelemat yöpaidat päällämme me pienet tytöt kömmimme sänkyihimme.

Aamulla oli aikainen herätys, kun meillä oli jokainen jouluaamu "joulukirkko" kotonamme. Saimme tykömme muutaman tuttavaperheen. Isä piti huolen siitä, että joulumme viettimme laulaen ja ylistäen Joulun Lasta. Äiti tarjosi kahvit vieraille ja tietysti myös omalle perheelle. Tämä oli jokavuotinen perinne kodissamme ja jätti sellaiset hyvät muistot, joista en halua luopua.

Paras joululahja, Jeesus, jää asumaan luoksemme vielä arkenakin. Olen kiitollinen vanhemmillemme, että he ovat antaneet meille nämä muistot, jotka joka joulun tulevat aina uudelleen niin ihanasti mieleen.

Yksi yhdeksästä,

HELMI
HUKKANEN
o.s. Sirkkiä

Ennen joulua

Olin jo nukkumaan menossa. Joulukin alkoi olla lähellä. Silloin en ollut uskoa mitä näin. Tonttu tuli ja istuutui sänkyini reunalle, kaivoi esiin pari isoa tikkaria ja sanoi, että ota. Ja minä otin ja kuorin ja työnsin suuhuni ja että se maistui. Siinä me jalat ristissä istuimme, nuoleskelimme tikkareitamme ja juttelimme joulusta.

Minä kysyin, että minkälainen sinun joulusi oli lapsitonttuna. Tarkoitat, ettäkö silloin 300 vuotta sitten. Kaikki oli toistenlaista. Ei ollut näitä nykyisiä laitteita. Oli omatekoista, mutta kotoista. Niin, omatekoistahan meillä nykyisinkin on, mutta niin erilaista. Nyt on niin modernia. Vaikka työt ovat lisääntyneet, kun on niin monimutkaisia esineitä tehtävänä, automatiikka on auttamassa ja se helpottaa, sanoi tonttu, ja tarjosi toisenkin tikkarin.

Ja että ne maistuivat. Vatsakin alkoi jo pullistella enkä minä olisi useampaa jaksanutkaan. Vielä kerran nuolaisin ja olin aivan fäysi. Tonttukin lähti eikä kuulunut minkäänlaisia askelten ääniä. Minua alkoi jo nukuttaa ja unikin maistui tavallista makeammalta. Vielä seuraavana päivänäkin oli niin makean kylläinen.



TUOMO
TENKANEN
Kerava

Lapset kolmelta eri vuosikymmeneltä

Lienee aika harvinaista, että perheessä on lapsia syntyneenä kolmella eri vuosikymmenellä. Meidän albumistamme tällainen kuvaharvinaisuus löytyy, jossa mukana ovat Hilja 50 v, Mikko 45 v ja Hilka 38 v, Vesikon lapsia.

August Vesikko oli syntynyt 1901 Pyhäjärven Porsaanmäelle, vanhemmat Mikko ja Mari Vesikko. Augustin puoliso Siviä o.s. Laulajainen, syntynyt 1906 Metsäpirtissä, hänen vanhempansa Varpu ja Lauri Laulajainen, "Sortanlahden äijä".

Kuvassa siis Augustin ja Siviän lapset, Hilja Jokiniemi, o.s. Vesikko, s. 1929, Mikko Vesikko (nimimerkki Paimenpoika) s. 1934 Pyhäjärvellä syntyneet, ja Hilka Hiiri, o.s. Vesikko, syntynyt 1941 Huitisissa.

Valokuvassa Hilja on 50-vuotiaana. Kuvan oton aikoihin hän oli miehensä Arvo Jokiniemen kanssa töissä Porin lentoasemalla useat vuodet, ja Porissa myös asuivat. Siskoni Hilja poistui keskuudestamme samana päivänä, kun allekirjoittanut täytti 80 vuotta 3.3.2014.

Mikko Vesikko viljeli porkkanaa Vampulassa. Sopimuksia oli mm. Pau-



lig Helsinki, Sok Turku, Saarioinen Sahalahti-Huitinen, Lännen tehtaat Säkylä. Viljelyalaa noin kuusi hehtaaria vuosittain, lähes 20 vuoden ajan.

Hilka kasvatti sikoja, kanoja sekä leipäviljaa miehensä Keijo Hiiren kanssa noin 60 peltohehtaarin maatilalla Huitisissa.

Onkohan muilla perheillä vielä tallessa vastaavia monilla eri vuosikymmenillä syntyneiden sisarusten kuvia?

Yhteyttä voi ottaa
MIKKO
AUGUSTINPOIKA
VESIKKO
p. 044 765 8128

Samalla haluan lähettää joulutervehdyksen 97-vuotiaalle serkulleni, setäni vanhimmalle lapselle Toini Pelkoselle

SUVANNON SEUTU 1917-1921

elämää ja ihmiskohtaloita



Elämää ja ihmiskohtaloita
vuosilta 1917-1921

Tilaukset

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö ja
Vpl. Pyhäjärvi-seura

Pyhäjärvi-seuran kuulumisia syyskokouksesta

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry:n syyskokous pidettiin Karjalatalon Sortavala-salissa sunnuntaina 20.11. Seurassamme on 110 jäsentä, joista kolmasosa asuu pääkaupunkiseudun ulkopuolella eivätkä he näin ollen pysty aina osallistumaan Helsingissä pidettäviin jäsentapamisiin.

Toivottavasti ensi vuonna vietettävät seuramme 60-vuotisjuhlat innostavat kaikkia mukaan tilaisuuksiimme. Tampereen seudulla asuvia voisimme tavata myös lauantaina 6.5.2017, kun seuramme tulee Vpl. Pyhäjärvi-kerhon vieraaksi Tampereelle.

Tämän vuoden aikana on seuramme jäsenistöstä poistunut neljä henkilöä. Uusia jäseniä ilmoittautui 12. On myös joitakin jäseniä, jotka ovat unohtaneet maksaa jäsenmaksunsa, joka ensi vuonna on 30 euroa (tänä vuonna 27 euroa). Siitä seuran osuus omaan toimintaan on 15 euroa ja Karjalan liiton korotettu maksu 15 euroa (HUOM: Karjalan Liiton jäsenedut).

Pyhäjärvi-seuran puheenjohtajana jatkaa **Riitta Hirvonen** ja varapuheenjohtajaksi vuodelle 2017 valittiin **Silvo Kaasalainen**. Erovuoroisten tilalle hallitukseen 2017 - 2018 tulivat **Marketta Mattila** ja **Eeva-Liisa Miikkola**. Hallituksessa jatkavat 2017 **Sini Heikonen**, **Raili Huovila**, **Kaisa-Liisa Korhonen** ja **Eero Sirkkiä**.

Syntymäpäiväkukitettavien lisäksi onnittelimme **Johannes Ijasta**, joka kunniakkaasti on edustanut seuramme Karjalan Liiton mestaruuskisoissa. Hän on tänä vuonna voittanut kultamitalin 80-vuotiaitten miesten hiihtomestaruuskisoissa sekä hopeamitalin suunnistuksessa.

Pyhäjärvi-seuran tämän vuoden urakka oli heinäkuun juhlien järjestelyt. Ensi vuonna juhlat jatkuvat. Ensimmäisessä tilaisuudessa 5.3.17 **Anna Hynninen** esittelee folkloristiikan alaan kuuluvaa väitöskirjaansa, jossa hän on tutkinut pyhäjärveläissyntyisen seuramme perustajajäsenen



Syntymäpäiviensä kunniaksi kukitettiin seuran aktiivijäseniä: Veikko Miikkola (valokuvaus), Pekka Matikka (puh.joht. 2000-2003), Meeri Kuusisto (siht. 1981-2001) ja Marketta Mattila (hall.jäsen 2004-2005 sekä emäntä).

Toini Pelkosen perinnearkistolle tuottamia perinnettä ja kirjoittajan omaa elämää dokumentoivia tekstejä. Varsinainen 60-

vuotisjuhla pidetään vasta syksyllä 2017. Kaikesta tästä kirjoitetaan tarkemmin ensi vuoden Pyhäjärvi-lehdissä.

Lämmin kiitos kaikille teille Pyhäjärvi-seuran jäsenille, jotka edesautatte seuramme pitämään esillä pyhäjärveläisyyttä ja Karjalan perintöä, joka on Karjalan Liiton ensi vuoden teema. Te kaikki jäsenet olette tärkeitä.

Pyhäjärvi-seuran hallitus toivottaa teille kaikille rauhallista joulunaikaa ja onnellisia päiviä uuteen vuoteen.



Alkumarssin soittivat Juhani Forsberg ja Riitta Hirvonen.



Syyskokoukseen osallistujia Sortava-salissa.

RIITTA HIRVONEN

Vieraana Suomen eduskunnassa

Kansanedustaja **Pertti Hakasen** isännöimä vierailu eduskuntaan toteutui marraskuussa 2016. Vanha sanonta: "Talo elää tavallaan ja vieraat tulevat ajallaan" tuli mieleeni, kun Karjalan Liiton Satakunnan piirin sihteeri **Raimo Hannukaisen** kanssa kävimme kutsuttuina tutustumassa eduskunnan väistötiloissa tapahtuvaan toimintaan.

Kuten tiedämme, vanhaa eduskuntataloa kunnostetaan ja se otetaan käyttöön ensi vuonna entistä ehompana. Täysistunnot pidetään tilapäisesti Pohjoisen rautatietorin varrella olevassa Sibelius-Akatemian kiinteistössä, jonne Pertti yhteisesti nautitun lounaan jälkeen kiiruhti.

Hänen eduskunta-avustaja **Niko Pikkuaho** esitteli meille ne toimitilat, joissa kansanedustajat päivittäin työskentelevät. Kuulimme, että kaikilla edustajilla on mm. valio-

kunta- ja ryhmäkokouksia, joissa valmistellaan asioita eduskunnan käsittelyyn ja päätettäväksi.

Saunat ja kuntosalitkin ovat kovassa käytössä ja virkistykseen ohella tarjoavat mahdollisuutta keskustella ajankohtaisista asioista toisten edustajien kanssa. Kuten hyvin ymmärrämme, keskustelut eivät riitä – päätöksiäkin on yhdessä tehtävä ja sitten pulinat pois.

Monet kansanedustajat toimivat myös kotipaikkakuntansa kunnallisvaltuutetuina ja ovat monessa muussakin päätöksenteossa mukana. Työstä ei ole puutetta, eikä se tekemällä lopu, mutta "kärpäsen kanssa ei kannata painia, jos häikä seisoa vieressä", voisi olla hyvä ohje vieläkin, kun asioita laitetaan tärkeysjärjestykseen arkisessa elämässä.

Tilanteet muuttuvat ja kaiken maailman murheet tulevat entistä lähemmäksi meitä suomalaisiakin ehkä-

pä juuri tehokkaan uutisoiminnin myötä. Kyllä siinä saa jokainen kansanedustaja laittaa kaiken tietonsa, taitonsa ja tahtonsa liikkeelle, kun valtakunnan asioita hoidetaan yhteiseksi parhaaksi. Kaikkien paras ei ole suinkaan samanlainen!

Meillä oli tilaisuus tavata Pertti vielä alakerran kahvilassa ja kahvittelemisen lomassa vaihtaa ajatuksia monenlaisista asioista.

Itsenäinen Suomi 100 vuotta on ensi vuoden tärkeä teema ja 2017 juhluvuoden valmistelu on jo aloitettu. Vuosi tulee olemaan tavanomaisesta poikkeava ja juhlistaa monella tavalla meidän jokaisen arkea.

Yhteenvetona toteaisin, että mielenkiintoinen ja avartava iltapäivän vierailu eduskunnassa päättyi iloiseen kiitoksiin, menestyksen toivotuksiin ja kannustaviin terveisiin.

YRJÖ S. KAASALAINEN



Eduskunnan kahvila-ruokalassa otetussa kuvassa on Pertti Hakasen ja Raimo Hannukaisen lisäksi keskellä eduskunta-avustaja Niko Pikkuaho, joka toimi erinomaisena oppaanamme vierailun aikana

vpl. **Pyhäjärvi**

Kotisivut osoitteessa: www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio



Nuoria Pyhäjärvi-juurisia urheilijoita palkittiin

Tampereen Pyrintö palkitsi 11.12.2016 pidetyssä tilaisuudessa kuluneena vuonna ansioituneita urheilijoita. Samaan kuvaan saatiin moninkertainen painonnoston Suomen mestari ja arvokisiedustaja **Jenni Puputti** (s. 1986), sekä keväällä toisen kerran SM-kultaa, tällä kertaa B-tyttöissä voittanut koripalloilija **Petra Hurme** (s. 2000).

Näiden pikkuserkusten äidit ovat serkkuja Suoniemellä asuneen Kiialan suvun kautta, mutta molempien urheilijoiden sukujuuret ulottuvat myös Pyhäjärvelle. Jennin isä on **Jorma Puputti**, jonka vanhempien **Toivon** ja **Tyynen** kotikylä oli Tiitua ja äiti on **Tuula Pensasmaa**, jonka **Kauko**-isä oli Noitermaasta. Tuulan **Eeva**-äiti on omaa sukua **Kiiala**.

Petran **Taina**-äiti on **Pirjo** ja **Seppo Kiialan** tytär. Pirjon isä **Tauno Kaasalainen** oli Pöhlälästä ja **Vappu**-äiti Alakylästä.

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö on myös kannustanut stipendillä Jenni Puputtiin urheilusaavutuksia.

Tiesitkö tämän
Pyhäjärven
vaakunasta?



Vaakunan kuviot on otettu Pyhäjärven kirkkoaholle 1936 pystytetystä lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkin huipulla olevasta lyhdystä, jonka yläpuolella oli Karjalan vaakunakuviot. Idea on rovasti **Kaarle Viikan** ja heraldisessa muotoilussa avusti heraldikko, graafikko **Kaj Kajander**, 1989.

Vaakunan selitys:

Punaisessa kentässä kultainen lipuke, jossa musta, kulmikas tylppäkärkinen ankkuriristi; ristin alin sakara muita pitempi. Lipukkeen yläpuolella kaksi irtonaista, toisiaan vastaan iskevää käsivartta, joista oikea pitelee miekkaa, vasen käyttää sapelaa; kaikki hopeaa.



Hyvää joulua ja
onnellisia päiviä uuteen vuoteen!
Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

Rauhaisaa joulua ja
hyvää vuotta 2017 toivottaa
Pertti Hakanen perheineen

Rauhallista Joulua ja
Menestystä vuodelle 2017
toivottavat Eila ja Markku Pärssinen

Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta
Yrjö S. Kaasalainen ja nuoret

Rauhallista Joulua ja
Siunausrikasta Uutta Vuotta 2017
ystävät, sukulaiset ja tuttavat! toivottaa
Marjatta ja Antti Rantanen Raumalta

Rauhallista Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta 2017!

Kirsti ja
Edwin Naskali



Hyvää Joulua ja
Onnellista Vuotta 2017
toivottaa
HELI SALMINEN
Naskalin Manun tyttö

KARJALAN MATKOJA 2017:
13.-17.04. Viipuri-Käkisalme-Pietari
18.-22.05. Käkisalme-Sortavala-
Petroskoi-Karhunmäki
08.-11.06. Viipuri-Käkisalme-
-Räisälä-Viipuri
07.-10.07. Pyhäjärvi-Käkisalme-
-Konevitsan-Luostari
11.-14.08. Viipuri-Käkisalme-
-Valamon Luostari

Tervetuloa mukaan matkoille!



WERNITSAN VILJELYKSILTÄ SORTANLAHDEN KAUPPAPAIKKAAN

Kyläkirja kertoo Vpl. Pyhäjärven Wernitsan, Sortanlahden, Haapalan ja Rautakorven kylähistoriaa. Tarinoiden tukena selkeät karttalehdet.

Hinta 40 euroa + postitus ja pakkaus.

Kirjan toimittanut Ikaalisten Karjalaseura
Yhteystiedot, puh. 040 734 28 65 /
sähköposti, lea.jokinen@ippnet.fi

Setsuurin tekoon pyhäjärveläisin ohjein

Karjalan Liiton naistoimikunta on valinnut vuoden 2017 karjalaisen ruoan ja leivonnaisen. Viipurilainen stroganov on vuoden ruoka ja pyhäjärveläinen puolpielava on vuoden leivonnainen. Molemmat ohjeet ovat **Jaakko Kolmosen** kirjasta Karjalan ja Petsamon pitäjät.

- Karjalan Liiton naistoimikunta haluaa kunnioittaa Jaakko Kolmosen muistoa valitsemalla hänen teoksestaan Vuoden ruoan ja leivonnaisen, kertoo naistoimikunnan puheenjohtaja **Aira Viitaniemi**.

- Stroganov on helppo valmistaa suurellekin joukolla ja puolpielava on sopiva juhlaeväksi.

Puolpielava-setsuuri

1 l vettä
2 ½ dl ruisjauhoja
50 g hiivaa
1 rkl suolaa
2 rkl kuminaa
1 dl rusinoita
17 dl vehnäjauhoja
siirappia tarvittaessa

1. Kuumenna vesi noin 70 asteeseen. Sekoita ruisjauhot veteen ja jätä taikinapohja lämpimään paikkaan imelymään yön yli.

2. Sekoita aamulla taikinapohjaan desi kiehuva vettä, rusinat, suola, kumina ja muserrettu hiiva. Sekoita härkimellä joukkoon puolet vehnäjauhoista. Anna taikinan käydä tunnin verran. Taikina saa kunnolla kuplia.

3. Tarkista taikinan maku. Taikina saa olla hieman makeaa. Lisää tarvittaessa siirappia. Alusta kiinteä taikina ja jätä se nousemaan lämpimään paikkaan.

4. Leivo taikinasta kolme pitkulaista leipää eli pulkkia. Anna leipien kohota kunnolla. Leikkaa niiden pintaan 3-4 viiltoa ja voitele leivät sokerivedellä.

5. Paista leipiä 225 asteessa 40 minuuttia. Leipä on kypsää, kun pohja koputettaessa kumisee.

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön adressit



Adressit 10 euroa
kappale
+ postituskulut.
Tilaukset:
Juhani Forsberg
Ryytimaantie 19 A 8
00320 Helsinki,
puh. 050-511 2899
tai
juhaniforsberg@gmail.com

Muistojen järvi -DVD:stä on otettu toinen lisäpainos. DVD julkaistiin v. 2007. Uuteen painokseen v. 2011 lisättiin Kaarina Pärssisen kirjoittama esite. Levyä voi ostaa seuran tilaisuuksissa tai tilata Kaisa-Liisa Korhonselta. Hinta on 20e / kpl.

Vpl. Pyhäjärvi -tuotteita edullisesti lahjaksi ja omaan käyttöön

Hanki nyt **vaakunapaita**, jota saatavana jälleen kaikissa pohjaväreissä valkoinen, helmenharmaa ja musta. Tuote, juuristamme kertova Vpl. Pyhäjärven vaakunapaita, sopii esim. lahjaksi ja asukseksi tuleville kotiseutumatkoiille, vaikka koko ryhmälle. Aidon värisellä Vpl. Pyhäjärven vaakunan kuvalla ja tekstillä PYHÄJÄRVI VPL varustettua erittäin hyvälaatuista T-paitaa löytyy valkoisissa ja mustissa sekä V- että pyöreällä kaula-aukolla, mutta helmenharmaissa vain pyöreäaukkoisena. Koot S, M, L, XL hinta 15 e/kpl ja isommat koot XXL ja XXXL 20 e/kpl. Mustia V-aukkoisia vain muutama iso jäljellä.

Dokumenttielokuva Muistojen järvi vuosilta 1939-44 Pyhäjärvellä, mukana liuskan seloste elokuvasta, DVD:n hinta 20 e/kpl.

Seuran 50-vuotishistoriikki (2007) tarjoushintaan 10 eur/kpl. Hanki myös kirja **Suvannon seutu 1917-1921**, elämää ja ihmiskohtaloita: hinta jäsenille 30 euroa, muille 40 euroa.

Postitettaessa lähetyksiin lisätään postituskulut. Tilaukset ja tiedustelut toistaiseksi ainoastaan Kaisa-Liisa Korhonen 050-590 5433, e-mail kaisaliisa.korhonen@kolumbus.fi (huom. muuttanut sähköpostiosoite)

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry



Vpl. Pyhäjärvi-Säätiöltä tuotteita itselle tai lahjaksi:



Pyhäjärvi-kirja
350 s. Reino O. Kukko –
Kaarle Viika, 1989.
Historiaa sanoin ja kuvin,
sekä murrenasto
selityksineen.
Hinta 25 euroa.



Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön 60-vuotishistoriikki
136 s. Reino Äikiä, 2008.
Runsasti kuvia ja muisteluja
säätiön alkuajoilta ja eri paikkakunnilla
pidetyistä Pyhäjärvijuhlista
ja muista pyhäjärveläisten
tapahtumista.
Hinta 20 euroa.



**Suvannon seutu
1917-1921, elämää ja
ihmiskohtaloita**
336 s.
Suvannon seudun
paikallishistorian
työryhmä, 2015.
Hinta 40 euroa.



Vpl. Pyhäjärvi-pöytästandaari
Suunnittelu Kaarle Viika,
1963. Hinta 42 euroa.

Vpl. Pyhäjärvi-isännänviiri
Koko 45x400 cm.
Suunnittelu Kaarle Viika,
1992. Hinta 75 euroa.



**Hintoihin lisätään
postituskulut.**

Tilaukset ja lisätiedot
Pirjo Kiiala,
puh.0442815 047 tai
pirjo.kiiala(at)gmail.com.

Mistä löydän hyvän lahjan?

Tässä vihje: Hanki kirjapari **Kaunistu Vpl Pyhäjärveä**, osat I ja II. Yhteensä 736 sivua ja 1750 kuvaa. Koko A4. Hinta vain 95 euroa + läh. kulut. Lisätietoja ja tilaukset: taubila@pp.inet.fi tai 044 564 1040
Noudettavissa myös johtokunnan jäseniltä ilman lähetyksukuja. Sekä <http://vpl-pyhajarvi.fi/kirjapuoti>
Suvannon seutu 1917-1921 elämää ja ihmiskohtaloita 336 s. Hinta 40 euroa. Tilaukset puh. 040 021 3369. Suvanto-kirjaa vain tästä numerosta 040 021 3369 tai sähköpostistani.
Numerosta 044 564 1040 vain Kaunistu Vpl Pyhäjärveä.

TAPAHTUMAKALENTERI

Tampereen Seudun VPL Pyhäjärvi-kerhon tammikuun tarinatuokio on keskiviikkona 4.1.2017 klo 13.30 Koulukatu 12, Tampere. Tervetuloa joukolla pyhäjärviset, myös Tampereen lähiseuduilta, aloittamaan kerhon 30. toimintavuotta! Lisätietoja puh. 044 281 5047.

Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon tammikuun kokous pidetään torstaina 12.01.2017 Paasikivenkatu 10:n kerhohuoneessa klo 13 alkaen. Ohjelmassa mm. "Lotta Lundgren". Tervetuloa. Hyvää joulunaikaa!

Suvannon seudun sukututkimuspiiri kokoontuu lauantaina 21.1.2017 klo 14.00-17.00 Helsingissä Karjalatalon Laatokkasalissa. Kello 13.00-14.00 on vapaata keskustelua ja tietojen vaihtoa. Kokoontumisen isäntinä toimivat metsäpirttiläiset. Kaikki alueen historiasta ja sukututkimuksesta kiinnostuneet ovat tervetulleita avoimeen tapaamiseen.

MUISTOJEN JUHLA Pyhäjärvellä 1998. Ainutlaatuisista kotiseutujuhlista Vpl. Pyhäjärvellä on saatavissa DVD-levy. Se sisältää: Juhlatilaisuuksia ja Markku Laukkasen puheen. Lisäksi mm. retken Musakanlahden kansakouluun ja Kiimajärvelle sekä Tiituan kylään. Kesto 40 min. Levyn hinta 30,00 + posti. Tilaukset: Jouko Nummela e-mail: jnkultt@saunalahti.fi puh. 045-678 1941.

ErP 6:n perinneyhdistyksen muistojuhla Ruovedellä 27.12. klo 13 alkaen ruokailulla. Ohjelma 20 euroa.

Suvannon seutu -kalenteri 2017 nyt tilattavissa. Hinta 12,00 euroa. Tilaukset: pitajaseura@rautu.fi tai p: 0449259765.

Tilaa oma Pyhäjärvi-lehti
tai anna ystävälle ja sukulaiselle lahjaksi!
Uusille tilaajille marras- ja
joulukuun numerot kaupan päälle

Lehti ilmestyy joka kuukausi
Soita tilaus p. 040 730 2622

Seuraava Pyhäjärvi-lehti
ilmestyy tammikuussa 2017.
Aineistot toimitukseen viimeistään
pe 13.1. mennessä, kiitos!

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö sr
Kotisivut: www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio



Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Korpimetsontie 16
37570 Lempäälä
puh. 040 730 2622
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Tilaukset, jakeluhäiriöt ja osoitteenmuutokset:
Toimitus, päätoimittaja
Korpimetsontie, Lempäälä
kts. yhteystiedot vierestä

**Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön
asiamies**
Kirsti Naskali
Miharintie 312
37200 Siuro
puh. 040 719 2692
kirsti.naskali@gmail.com

Toimitusneuvosto:
Juhani Forsberg, Pertti
Hakanen, Mauri Hauhia,
Kirsti Naskali, Esko Pu-
lakka, Markku Pärssinen ja
Marjo Ristilä-Toikka.

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

**Toimituksella on oikeus
lyhentää ja muokata
lehteen lähetettyä aineistoa.**

Painopaikka:
Botnia-Print Oy
Kokkola

Ilmoitushinnat (pmm): kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 24%